

อุบลรัตน์ ทิวงษา 2552: การจัดการระบบการสัญจรเพื่อรองรับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ปรินญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (อุทยาน นันทนาการ และการท่องเที่ยว) สาขาอุทยาน นันทนาการ และการท่องเที่ยว ภาควิชาอนุรักษ์วิทยา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.ชนิ เอ็มพันธุ์, Ph.D. 152 หน้า

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะทางกายภาพของระบบสัญจรขีดความสามารถสูงสุดในการรองรับยานพาหนะภายในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ปริมาณการใช้ประโยชน์ปัจจุบัน ตลอดจนความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวและเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่เกี่ยวกับระบบการสัญจรภายในอุทยานแห่งชาติ โดยทำการสำรวจลักษณะทางกายภาพของระบบสัญจร เก็บข้อมูลปริมาณรถบนถนนสายหลัก-รอง และลานจอดรถ 9 แห่ง ในช่วงวันหยุดเทศกาลและวันเสาร์-อาทิตย์ และใช้แบบสอบถามความคิดเห็นนักท่องเที่ยวและเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

ผลการศึกษาพบว่า มีการใช้ประโยชน์ถนนสายรองไปน้ำตกเหวสุวัตและถนนสายหลัก 2090 (ด้านปากช่อง) หนาแน่นที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับเส้นทางสายอื่นๆ ทั้งในช่วงเทศกาลและวันเสาร์-อาทิตย์ โดยมีปริมาณรถสูงสุดในช่วงเทศกาล ค่าเฉลี่ย 275 และ 270 คัน/ชม. ตามลำดับ และช่วงเวลาที่มีการใช้ถนนดังกล่าวมากที่สุดคือ ระหว่างเวลา 12.01-13.00 น. ระบบสัญจรภายในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ถูกจำกัดด้วยปริมาณที่จอดรถภายในอุทยานแห่งชาติ ซึ่งสามารถรองรับยานพาหนะได้ทั้งสิ้น 1,216 คัน/ครั้ง หรือโดยเฉลี่ย 1,387 คัน/ชม. ลานจอดรถที่มีปริมาณการใช้ประโยชน์สูงสุดคือ ลานจอดรถพื้นที่ลานกางเต็นท์ลำตะคอง เฉลี่ย 1,281 คัน/วัน ในช่วงเทศกาล แต่ลานจอดรถที่มีปัญหาขีดความสามารถในการรองรับได้คือ ลานจอดรถผาเดียวดาย สำหรับลานจอดรถแห่งอื่นๆ มีปัญหาปริมาณที่จอดรถไม่เพียงพอบ้างในวันหยุดเทศกาล แต่พบไม่บ่อยครั้ง

สำหรับนักท่องเที่ยวและเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ส่วนใหญ่เห็นด้วยในการจำกัดความเร็วในการขับขี่ กำหนดขนาดของยานพาหนะ กำหนดจุดจอดรถที่เหมาะสมและไม่ให้จอดบนไหล่ทาง ข้อเสนอแนะในการจัดการระบบสัญจรในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่คือ จัดให้มีรถบริการนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ และประชาสัมพันธ์เรื่องกฎระเบียบการใช้ยานพาหนะและการจอดรถในอุทยานแห่งชาติ